

บทที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

แนวคิด

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีทางอ้อมที่เรียกเก็บจากบุคคลที่ซื้อสินค้าหรือรับบริการ โดยจัดเก็บเฉพาะจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิต การจำหน่ายหรือการให้บริการ เนื่องจากโครงสร้างภาษีการค้า มีความไม่เหมาะสม มีความซ้ำซ้อนและความหลากหลายของโครงสร้างอัตราภาษีกระทรวงการคลัง จึงได้เสนอพิจารณายกเลิกภาษีการค้า และนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทน ภาษีมูลค่าเพิ่มจะมีอัตราเดียวที่ใช้กับสินค้าและบริการทุกชนิด โดยเริ่มมีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นครั้งแรก ในวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕

สาระการเรียนรู้

๑. ความหมายของภาษีมูลค่าเพิ่ม
๒. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
๓. ผู้ประกอบการที่ไม่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
๔. หน้าที่ของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ชำระภาษี
๕. สถานที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
๖. อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม
๗. ใบกำกับภาษี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. บอกความหมายของภาษีมูลค่าเพิ่มได้
๒. บอกผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มได้
๓. บอกผู้ประกอบการที่ไม่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้
๔. บอกหน้าที่ของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้
๕. บอกสถานที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้
๖. บอกและยกตัวอย่างใบกำกับภาษีได้
๗. บอกแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มได้
๘. จัดทำรายงานตามที่กฎหมายกำหนดได้
๙. บอกกำหนดเวลา สถานที่ยื่นแบบและการชำระภาษีได้
๑๐. มีกิจนิสัย มีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชี

ความหมายของภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) หรือเรียกย่อๆ ว่า **แวต (VAT)** คือภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ขายสินค้า ผู้ผลิตสินค้าและผู้ให้บริการในส่วนที่เพิ่มขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มประกอบด้วย

๑. ภาษีซื้อ (Input Tax) คือ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการซื้อวัตถุดิบ/สินค้า/สินทรัพย์และ บริการต่างๆ จากกิจการที่จดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

๒. ภาษีขาย (Output Tax) คือ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการขายวัตถุดิบ/สินค้าและบริการต่างๆ ของกิจการที่จดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

ความหมายของภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการที่ขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพเป็นปกติธุระ ไม่ว่าจะประกอบกิจการในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล หรือนิติบุคคลใดๆ หากมีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการเกินกว่า ๑.๘ ล้านบาทต่อปี มีหน้าที่ต้องยื่นคำขอจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน โดยคำนวณภาษีที่ต้องเสียจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อ

ผู้ประกอบการที่ไม่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

1. ผู้ประกอบการที่มีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการไม่เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี
2. ผู้ประกอบการที่ขายสินค้าหรือให้บริการที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมาย
3. ผู้ประกอบการที่ให้บริการจากต่างประเทศ และได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร
4. ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักรและเข้ามาประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 43) ลงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2536
5. ผู้ประกอบการอื่นตามที่อธิบดีจะประกาศกำหนดเมื่อมีเหตุอันสมควร

หน้าที่ของผู้ประกอบการที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

1. เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ และออกใบกำกับภาษีเพื่อเป็นหลักฐานในการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม
2. จัดทำรายงานตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้แก่
 - (1) รายงานภาษีซื้อ
 - (2) รายงานภาษีขาย
 - (3) รายงานสินค้าและวัตถุดิบ
3. ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีตามแบบ ภ.พ.30

สถานที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
ตามแบบ ภ.พ.01 ณ สถานที่ดังต่อไปนี้

1. กรณีสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่หรือสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาในเขตท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่
2. กรณีสถานประกอบการตั้งอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา (อำเภอ) ในเขตท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ และกรณีสถานประกอบการตั้งในท้องที่อำเภอหรือกิ่งอำเภอตั้งใหม่ ที่กรมสรรพากรมิได้จัดอัตรากำลังไว้ให้ ยื่น ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา (อำเภอ) ที่เคยควบคุมพื้นที่เดิม ของอำเภอหรือกิ่งอำเภอตั้งใหม่นั้น กรณีมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนได้ที่สำนักงานสรรพากรในพื้นที่ หรือสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ในท้องที่ที่สถานประกอบการอันเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่เพียงแห่งเดียว
3. กรณีสถานประกอบการที่อยู่ในความกำกับดูแลของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ให้ยื่น ณ สำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ หรือจะยื่นผ่านสำนักงานสรรพากรพื้นที่ หรือสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาที่สถานประกอบการตั้งอยู่ก็ได้

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มมี 2 อัตรา คือ

1. **ร้อยละ 7** เป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายสินค้าหรือบริการทุกประเภท รวมทั้งการนำเข้า ซึ่งไม่อยู่ในข่ายยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร อัตรานี้ได้รวมภาษีท้องถิ่นแล้ว (อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับประเทศไทยเดิมใช้อัตราร้อยละ 10 ปัจจุบันอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มลดลงเหลือร้อยละ 7 เป็นการชั่วคราว)
2. **ร้อยละ 0** เป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายสินค้าหรือบริการสำหรับการประกอบการ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 การส่งออกสินค้าตามมาตรา 81 (3) และตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.33/2536 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2536
 - 2.2 การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเลที่กระทำ โดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

๒.๓ การขายสินค้าหรือการให้บริการส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

๒.๔ การขายสินค้าหรือการให้บริการกับองค์การสหประชาชาติทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล ตามที่อธิบดีกำหนด

๒.๕ การขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนด้วยกันหรือระหว่างผู้ประกอบการที่ประกอบการอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก รวมทั้งการขายสินค้าหรือให้บริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนกับผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

ใบกำกับภาษี

ใบกำกับภาษี (Tax Invoice) เป็นเอกสารสำคัญในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มและถือเป็นของคู่กันทุกครั้งกับผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการแก่ลูกค้า กิจการจะต้องออกใบกำกับภาษีให้แก่ลูกค้าทันที ถึงแม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระเงิน เพราะความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจะเกิดขึ้นทันทีที่มีการส่งมอบสินค้าหรือเมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการ และระมัดระวังในการออกใบกำกับภาษีให้ถูกต้อง เช่น ชื่อ ที่อยู่ จำนวนเงิน เป็นต้น ส่วนผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการก็ควรเรียกใบกำกับภาษีจากผู้ขายทันทีที่ได้รับมอบสินค้าหรือได้รับบริการ และควรเลือกซื้อวัตถุดิบ สินค้า สินทรัพย์หรือรับบริการจากกิจการที่จดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

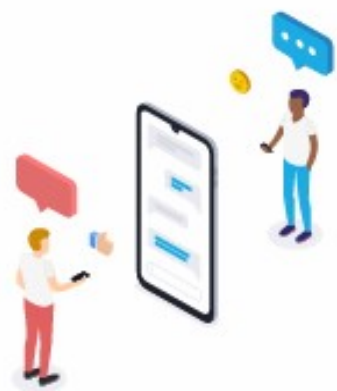
ใบกำกับภาษี

มีเช่นนี้กิจการจะไม่สามารถเรียกคืนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือขอคืน โดยวิธีเครดิตได้ ทำให้กิจการเสียประโยชน์ เนื่องจากใบกำกับภาษีเป็นเอกสารสำคัญ ดังนั้นเมื่อผู้ประกอบการออกใบกำกับภาษีให้แก่ลูกค้าแล้วจะต้องเก็บสำเนาไว้ในแฟ้ม เรียงตามลำดับวันที่ หรือในกรณีที่เป็นผู้รับใบกำกับภาษีจากผู้อื่น ก็จะต้องตรวจสอบความครบถ้วนของรายการตามที่กฎหมายกำหนดและเก็บต้นฉบับหรือสำเนาในกรณีที่ใบกำกับภาษีนั้นเป็นเอกสารออกเป็นชุดที่ผู้ประกอบการออกพร้อมกับเอกสารทางการค้าอื่นไว้ในแฟ้มเรียงตามลำดับวันที่เช่นกัน ใบกำกับภาษีแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ใบกำกับภาษีเต็มรูป

1) ใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป (Tax Invoice) คือเอกสารหลักฐานสำคัญที่ผู้ประกอบการ จัดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ออกให้แก่ ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการใบกำกับภาษี แบบนี้ต้องมีรายการครบถ้วนตามที่กรมสรรพากรกำหนด (มาตรา 86/4) และใช้เป็นหลักฐานในการชำระ หรือเรียกคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตัวอย่างใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป

เลขที่ 005 **ใบกำกับภาษี/ใบเสร็จรับเงิน** เลขที่ 025
(Tax Invoice/Receipt)
บริษัท เจริญกิจ จำกัด

เลขที่ 22/33 ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260
โทรศัพท์ 0-2554-6774-79 โทรสาร 0-2554-6780 (อัตโนมัติ)
เลขประจำตัวผู้เสียภาษี 0405060708093 สำนักงานใหญ่ สาขาที่ 000000

ชื่อผู้ซื้อ บริษัท โทสาคทามิชซ์ จำกัด วันที่ 1 พฤษภาคม 2560
ที่อยู่ 65 ถนนพระราม 4 แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2153-3456
เลขประจำตัวผู้เสียภาษี 0505364755243 สำนักงานใหญ่ สาขาที่ 00005

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน
1	พัดลมตั้งพื้นขนาด 18 นิ้ว	2	899 -	1,798 -
2	กุญแจรถ	1	650 -	650 -
3	หลอดประหยัดไฟ 12 วัตต์	3	159 -	477 -
รวม				2,925 -
รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม				2,733 64
รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%				191 36
รวมเงินรวมทั้งสิ้น				2,925 -

จำนวนเงินรวมทั้งสิ้น (ตัวอักษร)
(สองพันเก้าร้อยยี่สิบห้าบาทถ้วน)

ลงชื่อ ผู้รับสินค้า
ลงชื่อ ผู้ขายสินค้า

ประเภทการชำระเงิน เงินสด บัตรเดบิต/บัตรเครดิตธนาคาร _____
เลขที่ 0000 0000 0000 0000

2) ใบกำกับภาษีอย่างย่อ (Abbreviation Tax Invoice)

หรือเรียกย่อๆ ว่า ABB Tax Invoice คือใบกำกับภาษีที่ออกโดยผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าในลักษณะขายปลีกหรือให้บริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมาก ใบกำกับภาษีอย่างย่อนี้อาจออกด้วยมือหรือออกด้วยเครื่องบันทึกเงินสด (Cash Register) ใบกำกับภาษีแบบนี้ใช้เป็นหลักฐานในการชำระหรือเรียกคืนภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ได้ ดังนั้นผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการต้องแจ้งความประสงค์ว่าต้องการใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป

ตัวอย่างใบกำกับภาษีอย่างย่อ

เลขที่ 005

ใบกำกับภาษีอย่างย่อ/ใบเสร็จรับเงิน

เลขที่ 025

(ABB Tax Invoice/Receipt)

บริษัท เจริญกิจ จำกัด

เลขที่ 22/33 ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260

โทรศัพท์ 0-2554-6774-79 โทรสาร 0-2554-6780 (อัตโนมัติ)

เลขประจำตัวผู้เสียภาษี 0405060708093 สำนักงานใหญ่ สาขาที่ □□□□□□

วันที่ 1 พฤษภาคม 2560

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน
1	พัดลมตั้งพื้นขนาด 18 นิ้ว	2	899 -	1,798 -
2	กุญแจรถบด	1	650 -	650 -
3	หลอดประหยัดไฟ 12 วัตต์	3	159 -	477 -
จำนวนเงินรวมทั้งสิ้น (ตัวอักษร)			ราคาสินค้ารวมภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	2,925 -

(สองพันเก้าร้อยยี่สิบห้าบาทถ้วน)

ลงชื่อ ผู้รับเงิน

เอกสารอื่นที่ถือเป็นใบกำกับภาษี

01

ใบเพิ่มหนี้ (Debit Note)

คือใบกำกับภาษีที่ออกเพิ่มเติม
ในกรณีที่ต้องเพิ่มหนี้โดยอาจคำนวณจำนวนเงิน
ผิดหรือนับจำนวนสินค้าผิด

02

ใบลดหนี้ (Credit Note) คือใบกำกับภาษี

ที่ออกเพิ่มเติมในกรณีที่ต้องลดหนี้โดยอาจ
คำนวณจำนวนเงินผิดหรือต้องการ
ลดราคาสินค้าให้ลูกค้า เนื่องจากสินค้าชำรุด
หรือมีการส่งคืนสินค้า

03

ใบเสร็จรับเงิน

ที่ส่วนราชการออกให้ในการขายทอดตลาด

04

ใบเสร็จรับเงินของกรมสรรพากร

กรมศุลกากร หรือกรมสรรพสามิต เฉพาะส่วนที่เป็นภาษีมูลค่า

เพิ่มที่ได้รับ

จากกรมสรรพากรตามมาตรา 83/5 และ 83/6

และใบเสร็จรับเงินที่ได้รับจากกรมศุลกากร

ในกรณีนำเข้าสินค้า

ตัวอย่างใบเสร็จรับเงินของกรมศุลกากร

Mawb No. : 61876456728 Hawb No. : 46052986344 เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ชื่อผู้นำขนถ่าย/ส่งออก ชื่อยานพาหนะ เลขที่ใบอนุญาต	 กรมศุลกากร ALLIED PACIFIC CORPORATION C/O UPS Parcel Delivery Service Limited SQ062	ใบเสร็จรับเงิน นศ. 121 เลขที่ 0184129 วันที่นำเข้า/ส่งออก 13/1/43 เลขที่ชำระอากร/วันเดือนปี 0517(82)/13-1-43												
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;">ได้ใบเงินตามรายการชำระนี้ไว้แล้ว</th> <th style="width: 20%;">ที่ชำระตามสำแดง (บาท)</th> <th style="width: 20%;">ที่วางประกัน (บาท)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ค่าอากรขาเข้า - ขุนนธ์พัฒน์</td> <td style="text-align: center;">496.00</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม - ขุนนธ์พัฒน์</td> <td style="text-align: center;">1194.00</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">1690.00</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			ได้ใบเงินตามรายการชำระนี้ไว้แล้ว	ที่ชำระตามสำแดง (บาท)	ที่วางประกัน (บาท)	ค่าอากรขาเข้า - ขุนนธ์พัฒน์	496.00		ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม - ขุนนธ์พัฒน์	1194.00			1690.00	
ได้ใบเงินตามรายการชำระนี้ไว้แล้ว	ที่ชำระตามสำแดง (บาท)	ที่วางประกัน (บาท)												
ค่าอากรขาเข้า - ขุนนธ์พัฒน์	496.00													
ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม - ขุนนธ์พัฒน์	1194.00													
	1690.00													
														
จำนวนเงินตัวอักษร บาทถ้วน ลงชื่อผู้รับเงิน ตำแหน่ง นายตรวจศุลกากร 5 วันที่ 13/1/43 (นายสุวิทย์ อรรถ) สำนัก/ส่วนศุลกากร ท่าอากาศยานกรุงเทพ หมายเหตุ จำนวนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระตามสำแดงข้างต้น ที่จะนำไปขอคืน														

แบบทดสอบหลังเรียน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึงอะไร.....
2. อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มมีกี่อัตรา.....
3. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม มีใครบ้าง.....
4. ผู้ที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม มีใครบ้าง.....
5. หน้าที่ของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม มีอะไรบ้าง.....
6. ความรับผิดชอบในภาษีมูลค่าเพิ่ม เกิดขึ้นเมื่อใด.....
7. เอกสารที่เกี่ยวข้องในการจัดทำภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบด้วยอะไรบ้าง.....
8. สำคัญสำคัญของใบกำกับภาษี ต้องมีอะไรบ้าง.....
9. ภาษีมูลค่าเพิ่ม มีวิธีการคำนวณอย่างไร.....
10. ภาษีที่ต้องชำระ มีวิธีการคำนวณอย่างไร.....